

กิจกรรมการจัดการความรู้ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เรื่อง การสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

วันพุธที่ 29 พฤษภาคม 2567

เวลา 09.00 – 12.00 น. ผ่านระบบโปรแกรม Microsoft Teams (MS Teams)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐสภา แก่นแก้ว

ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์มีเดียด้านวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนัทภรณ์ ฉัตรภักดิ์รัตน์

อาจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง การกระทำหรือสิ่งใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม และการศึกษา ที่เกิดจากการใช้ความรู้ พัฒนาขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหา ปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอนและการฝึกอบรม

นวัตกรรมการศึกษา ครอบคลุมด้านระบบการศึกษา/บริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อและเทคโนโลยี ด้านการประเมิน โดยนวัตกรรมมีลักษณะเป็นชิ้นงาน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ บทเรียนคอร์สแวร์ สื่อดิจิทัล และนวัตกรรมที่เป็นวิธีการ/กระบวนการ

การสร้างสรรค์นวัตกรรมต้องเริ่มจากความต้องการในการแก้ไขปัญหา โดยนวัตกรรมใด ๆ ก็ตามอาจเป็นเรื่องใหม่ในบริบทหนึ่ง และไม่ใช่เรื่องใหม่ในอีกบริบทหนึ่ง ฉะนั้นการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมอาจเริ่มจากการหาแหล่งอ้างอิงที่น่าสนใจและตอบโจทย์บริบทในงานนั้น ๆ อีกทั้งนวัตกรรมต้องตอบสนองความต้องการและเอื้อต่อการนำเสนอ ผ่านกระบวนการคิดเชิงออกแบบในการออกแบบและพัฒนานวัตกรรม

ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน ต้องติดตามทิศทางของแนวโน้มหรือเวทีโลก เพื่อจะได้ทราบช่องว่างที่เราจะสามารถตอบโจทย์ของการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าคนที่สามารถนำปัญญาประดิษฐ์หรือเอไอมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้และการทำงาน ยังทำให้ตนเองไม่ถดถอยและถูกแทนที่ด้วยเอไอ

การใช้เอไอในการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นโอกาสที่มาพร้อมกับความท้าทาย ทุกคนสามารถติดตามความก้าวหน้าของการใช้เครื่องมือเอไอได้จากการเข้าร่วมชุมชนหรือคนที่มีความสนใจโดยตรง เพื่อจะสามารถเลือกใช้เครื่องมือเอไอให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการ โดยการใช้อย่างเหมาะสม เป็นเครื่องมือช่วยคิด ช่วยเรียนและช่วยทำงานได้ดี สิ่งสำคัญต้องออกคำสั่งให้ชัดเจน โดยการกำหนดบทบาท กำหนดภารกิจ และกำหนดรูปแบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปต่อยอดหรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

การนำเอไอประยุกต์ใช้ในการศึกษา ควรมีการกำหนดเป้าหมายในการใช้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ การปฏิบัติตามนโยบาย การส่งเสริมให้คนมีความรู้ด้านเอไอโอเลเทอเรซี เพื่อให้ใช้เอไออย่างรับผิดชอบ การใช้อย่างสมดุลและรับผิดชอบ การใช้ด้วยความซื่อสัตย์ทางวิชาการ การตัดสินใจด้วยตัวมนุษย์เองว่าจะนำเอไอมาใช้ในระดับใด และการประเมินเอไอ

ข้อควรระวังในการเลือกใช้เครื่องมือเอไอ ไม่ควรเลือกใช้ตามกระแส และไม่ควรเพิกเฉยต่อข้อเท็จจริงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงข้อมูลความเป็นส่วนตัว ทรัพย์สินทางปัญญา ความรับผิดชอบและความปลอดภัยทางไซเบอร์